

Futsalerotuomaritarkkailijan käsikirja 2023 - 2024

Ohjeistus 2023/Hallinnolliset asiat

Palvelut erotuomariperheelle

www.palloliitto.fi/kilpailut/erotuomaritoiminta

Taso

Erotuomaritarkkailijan käytettävyyks ilmoitetaan ja muutokset päivitetään Tasoon.

Muuttuneet henkilö- ja osoitetiedot on itse päivitettävä Pelipaikkaa, josta tiedot siirtyvät Tasoon

Muuttunut puhelinnumero/sähköpostiosoite pyydetään Tasossa itse tehdyn muutoksen lisäksi lähettämään Erotuomaritoiminnolle.

Muuttunut tilinumero pyydetään Tasossa itse tehdyn muutoksen lisäksi lähettämään talous@palloliitto.fi.

Raportti

Erotuomarिन ja erotuomaritarkkailijan tulee tehdä ennen kello 12.00 ottelua seuraavana arkipäivänä erillinen raportti Tasossa, jos ottelussa on ollut suoria kentältäpoistoja tai muuta raportoitavaa (esim. olosuherikkomukset, järjestyshäiriöt, ottelun keskeytykset/viivästykset, tmv.). Raportin tulee olla yksityiskohtainen kuvaus todellisista tapahtumista. Tapahtumat on kuvattava selväsanaisesti, ymmärrettävästi ja yksityiskohtaisesti (kuka, missä, milloin, mitä, kuinka ja millä seurauksin), jotta päätöksentekijälle muodostuu selkeä kuva tapahtumista.

Ohje raportin kirjoittamiseen löytyy kotisivuilta: www.palloliitto.fi/palvelut/erotuomaritoiminta/erotuomaritoiminnan-materiaalit.

Matkustusjärjestelyt yksittäiseen otteluun

Matka on aina tehtävä niin, että siitä aiheutuvat kokonaiskustannukset (palkkiot, matkat, päivärahat, majoitukset) muodostuvat mahdollisimman pieniksi. Matkat on tehtävä matkustussäännön mukaisesti:

www.palloliitto.fi/palvelut/erotuomaritoiminta/erotuomaritoiminnan-materiaalit.

Tarkkailijan matkalaskun käsittely

Tasossa asetellut ottelut laskutetaan ko. järjestelmän kautta.

Kotisivuilla oleva henkilökortti on toimitettava Palloliiton talousosastolle yhden kerran ennen ensimmäistä maksatusta. Muutoksista (esim. tilinumero) pyydetään Tasossa itse tehdyn päivityksen lisäksi lähettämään tiedot talous@palloliitto.fi.

Vältyäkseen 60 %:n ennakonpidätykseltä on toimitettava verokortti Verohallinnon ohjeiden mukaisesti (kortin tyypistä riippuen myös kopio tai skannaus kelpaa).

Muiden matkalaskujen lähettäminen

Tarkkailijan on laskutettava saatavansa mahdollisimman pian ottelun jälkeen, viimeistään kahden kuukauden kuluessa.

Matkalaskut voi toimittaa:

- Sähköpostilla osoitteeseen erotuomaritarkkailu@palloliitto.fi. Älä lähetä samaa laskua useampaan kertaan tai muihin osoitteisiin tai muita liitteitä samassa sähköpostissa.
- Postitse: Suomen Palloliitto, PL 191, 00251 HELSINKI, kuoreen merkintä "Erotuomaritoiminto"

Matkalaskuun tulee liittää kulutusitteen alkuperäisinä, kopioina tai skannattuina. Alkuperäiset tositteet on säilytettävä 6 vuotta verovuoden päättymisestä Verohallinnon ohjeiden mukaisesti.

Jos tositteet toimitetaan erillisenä kirjeitse, kuoreen merkintä "Erotuomaritoiminto".

Maksuaikataulu

Palkkioita ja kulukorvauksia maksetaan pääsääntöisesti kuukauden 20. päivä. Vuoden 2023 pelattujen otteluiden palkkiot ja matkakulut on kuitattava viimeistään 31.12. 2023 ja vuoden 2024 puolella pelattujen 15.5.2024.

Lehdistötilaisuus ja haastattelut

Erotuomaritarkkailija/delegaatti edustaa kilpailun järjestäjää, jolle hän on raportointivelvollinen tapahtumista. Erotuomaritarkkailija voi tarpeen vaatiessa olla läsnä lehdistötilaisuudessa. Hänellä ei kuitenkaan ole mahdollisuutta esittää kyseisen ottelun erotuomarin toimintaan tai ottelun tapahtumiin kohdistuvia arvioita.

Käyttäytyminen ottelupaikalla

Erotuomaritarkkailijan tulee toimia ammattimaisesti koko ottelutapahtuman ajan. Sosiaalisen kanssakäymisen tulisi olla neutraalia.

Osallistuminen sosiaaliseen mediaan

Erotuomaritarkkailijoiden ei tule osallistua erotuomari toimintaan, otteluihin tai ottelutapahtumiin liittyvien asioiden keskusteluihin sosiaalisessa mediassa. Omissa some-päivityksissä kannattaa aina käyttää harkintaa ja pitää mielessä, että erotuomari, avustava erotuomari ja erotuomaritarkkailija edustavat myös Suomen Palloliittoa.

Erotuomaritarkkailuun liittyviä ohjeita

Tarkkailupalautteiden lähettäminen

Miesten Futsal-Liigassa ja -Ykkösessä palaute kirjoitetaan alla olevaan lomakkeeseen ja lähetetään anssi.lahtinen@palloliitto.fi
https://www-assets.palloliitto.fi/62562/1664367789-futsalin_erotuomaritarkkailukaavake.docx

Muissa sarjoissa voi käyttää alla olevaa lomaketta. Palaute ladataan Tasoon.
<https://forms.office.com/e/OTBNtd5tt3>

Arviointi

Erotuomaritarkkailijan tulee seurata alla olevia ohjeita ja noudattaa Suomen Palloliiton laatimia arviointikriteerejä.

Erotuomareiden tarkkailun/arvioinnin tavoite on:

- tuottaa erotuomariorganisaatiolle tietoa erotuomareiden suorituksista
- varmistaa, että erotuomarit soveltavat futsalsääntöjä yhtenäisesti ja johdonmukaisesti
- saada suorituksista suullista ja kirjallista arviointia erotuomareille
- tukea erotuomareita kehittämään omaa toimintaansa
- löytää ja tunnistaa lupaavat erotuomarit
- löytää tarkkailijoiden toiminnasta kehittämistä vaativia kohtia
- tukea erotuomarikoulutusta kokonaisuudessaan

Erotuomaritarkkailijan raportin tavoite on:

- yhtenäistää erotuomareiden arviointia
- arvioida erotuomareiden suorituksia yksittäisessä ottelussa määrätyn arviointiskaalan mukaan
- tuoda esiin yksittäisiä konkreettisia esimerkkejä tukemaan kokonaishavaintoja ja erotuomarikoulutusta

Erotuomareiden arviointi

Pelin aikana analysoitava

- erotuomarin ennakoivan työn tunnistaminen ja sen vaikutus pelin kuluun
- erotuomarin kyky reagoida muutoksiin ja muuttaa toimintaansa ottelun vaatimusten mukaisiksi
- erotuomarin pelin aikana tekemien vaikeiden päätösten vaikutuksia myöhempien päätösten johdonmukaisuuteen ja rohkeuteen
- erotuomarin ratkaisut oleellisissa/merkittävissä tilanteissa ja niiden vaikutus pelin kuluun
- erotuomareiden kyky tehdä yhteistyötä

Arvosana-asteikko

9.0 - 10	Erinomainen suoritus.
8.5 - 8.9	Erittäin hyvä. Tärkeä/tärkeitä ratkaisuja oikein.
8.4	Hyvä. Erotuomari saavutti odotetun suoritustason.
8.3	Hyvä, mutta parannettavaa jollain osa-alueella.
8.0-8.2	Tärkeitä kehitettäviä osa-alueita, esim. puutteellinen toiminta henkilökohtaisten rangaistusten suhteen.
7.9 *	Yksi selvä suurimerkityksellinen virhe, muuten 8.3 tai parempi.
7.8 *	Yksi selvä suurimerkityksellinen virhe, muuten 8.0-8.2
7.5 - 7.7	Odotettua heikompi, heikko hallinta, heikko toiminta henkilökohtaisten rangaistusten suhteen.
7.0 - 7.4	Odotettua heikompi ja yksi selvä suurimerkityksellinen virhe sekä kaksi tai useampi selvä suurimerkityksellinen virhe.
6.0 - 6.9	Mahdoton hyväksyä.

* Merkittävä myös arvosana ilman suurimerkityksellistä virhettä. Lisäksi kirjaus ”selvä suurimerkityksellinen virhe” raportissa ko. kohdassa.

Arviointi ja arvosana rakentuvat yksittäisten tilanteiden kautta muodostuvaan näkemykseen kokonaissuorituksesta ja -hallinnasta. Odotetun suoritustason saavuttaneen erotuomarin arvosana on 8.3 tai 8.4.

Arvosanojen luokitukselta:

9.0 - 10	Erinomainen suoritus <u>hyvin haastavassa</u> ottelussa.
8.5 - 8.9	Erittäin hyvä suoritus <u>melko haastavassa</u> tai <u>hyvin haastavassa</u> ottelussa.
8.4.	Hyvä suoritus <u>normaalissa</u> ottelussa, erotuomarin suoritustaso oli vaatimuksien mukainen.
8.3	Hyvä suoritus, mutta parannettavaa jollain osa-alueella, esim. selvä varoitus on jäänyt antamatta.
8.0 - 8.2	Tärkeitä kehitettäviä osa-alueita, esim. puutteellinen toiminta henkilökohtaisten rangaistusten suhteen.
7.9	Arvosana olisi ollut 8.3 tai parempi, mutta yksi selvä suurimerkityksellinen virhe.
7.8	Arvosana 8.0 - 8.2, mutta yksi selvä suurimerkityksellinen virhe.
7.5 - 7.7	Heikko kokonaishallinta ja tärkeitä kehitettäviä osa-alueita.
7.0 - 7.4	Kaksi tai useampi selvä suurimerkityksellinen virhe ja mahdollisesti muita tärkeitä kehitettäviä osa-alueita.
6.0 - 6.9	Mahdoton hyväksyä. Selviä suurimerkityksellisiä virheitä, merkittäviä virheitä henkilökohtaisissa rangaistuksissa, ei hallintaa.

Erotuomarin arvosanaa ei voi kompensoida tekemällä myöhemmin oikeita/hyviä ratkaisuja.

Suurimerkityksellinen virhe:

Jos erotuomari muuttaa välittömästi ratkaisuaan muun erotuomariston korjauksesta/toimenpiteen takia, ei tilannetta pidetä selvänä suurimerkityksellisenä virheenä, eikä tällä ole vaikutusta arvosanaan.

Suurimerkityksellinen virhe merkitään ensisijaisesti tilanteessa ratkaisun tehneelle erotuomarille. Mikäli erotuomarit tekevät ratkaisun selkeästi yhdessä tai mikäli erotuomarin olisi kohtuuden rajoissa voinut odottaa korjaavan kollegansa ratkaisun, merkitään suurimerkityksellinen virhe molemmille.

Arvosana-asteikko

9.0 - 10	Erinomainen suoritus hyvin haastavassa ottelussa.
8.5 - 8.9	Erittäin hyvä, hoiti hyvin joitain melko haastavia tilanteita.
8.3 - 8.4	Hyvä, hoiti tehtävänsä tehokkaasti.
8.0 - 8.2	Pettymys, odotettua suoritustasoa heikompi suoritus.
7.9 *	Yksi selvä suurimerkityksellinen virhe, muuten 8.3 tai parempi.
7.8 *	Yksi selvä suurimerkityksellinen virhe, muuten 8.0 - 8.2.
7.4 - 7.7	Heikko suoritus, ei hallinnut teknisen alueen toimintaa.

* Merkittävä myös arvosana ilman suurimerkityksellistä virhettä. Lisäksi kirjaus ”selvä suurimerkityksellinen virhe” raportissa ko. kohdassa.

Vaikeusaste

Vaikeusaste määritellään kaikkien erotuomareiden osalta erikseen. Vaikeusasteeseen vaikuttavat oleelliset asiat tulee mainita raportissa. Vaikeusasteen määrittämiseen vaikuttaa sekä futsalsääntöjä puolustavien ratkaisujen että erityisesti vaikeiden/haastavien tilanteiden määrä.

Helppo

Erotuomarin oletettuun tasoon nähden helppo ottelu, jossa on vähäinen määrä haastavia tilanteita, ja jossa johtamistoimenpiteitä ei tarvita.

Normaali

Normaali ottelu, jossa vain muutamia vaikeita tilanteita, esim. peli ei ole vaatinut erotuomareilta isoja johtamistoimenpiteitä.

Melko haastava

Vaikea ottelu, joitain vaikeita tilanteita ratkaistavaksi – esim. paljon rikkomuksia tai epäurheilijamaista käytöstä.

Hyvin haastava

Hyvin vaikea ottelu, jossa useita vaikeita tilanteita ratkaistavaksi.

Erityisesti seuraavien oleellisten tilanteiden ratkaisuihin tulee kiinnittää huomiota:

- lupaavan hyökkäyksen estäminen
- rangaistusalueen lähellä tapahtuvat rikkeet ja näytteleminen
- maalin tai ilmeisen maalintekomahdollisuuden vieminen
- raaka peli tai väkivaltainen käytös
- joukkonahistelu ja protestointi erotuomarin päätöstä vastaan
- toinen varoitus
- johdonmukaisuus ratkaistavien tapahtumien suhteen rangaistusalueella

Erotuomarin selvä suurmerkityksellinen virhe on esim.:

- jättää antamatta toisen varoituksen (selvässä tilanteessa)
- ei poista pelaajaa kentältä (raaka peli, vie maalin tai ilmeisen maalintekomahdollisuuden jne.)
- poistaa pelaajan aiheettomasti kentältä
- tuomitsee selvästi aiheettoman rangaistuspotkun
- jättää tuomitsematta selvän rangaistuspotkun
- hyväksyy maalin, joka tehdään tuomitsematta jätetyn selvän rikkeen seurauksena
- hylkää oikein tehdyn maalin
- merkityksellinen sääntövirhe

Ohjeita:

Arvioinnin lähtökohtana normaalissa ottelussa pidetään arvosanaa 8.4.

Arvioinnin lähtökohtana melko haastavassa tai hyvin haastavassa ottelussa pidetään arvosanaa 8.5.

Arvosana voi olla korkeampi kuin 8.4 myös normaalissa pelissä. Jos ottelu on normaali erotuomarin kokonaishallinnan ansiosta tai erotuomari on tehnyt tärkeän ratkaisun oikein, on arvosana 8.5 mahdollinen.

Jos ottelussa on paljon oikein annettuja varoituksia ja/tai kentältäpoistoja ja/tai rangaistuspotkuja, voidaan ottelua pitää melko haastavana.

Arvosana 8.6 tai parempi on mahdollinen vain melko haastavassa tai hyvin haastavassa ottelussa. Jotta voi saavuttaa paremman arvosanan kuin 8.4, pitää tehdä haasteellisia ja/tai tärkeitä ratkaisuja oikein.

Jos arvosana on parempi kuin 8.4, pitää erotuomaritarkkailijan kirjata perustelut selvästi palautteeseen.

Erotuomarin tekemän yksittäisen tärkeän oikean ratkaisun perusteella arvosanaa voidaan korottaa 0.1.

Arvosana 8.3 tai 8.4 on mahdollinen, vaikka ottelussa olisi ollut vain hyvin vähän erotuomarin toimenpiteitä vaativia tilanteita.

Arvosanaa on pudotettava 0.1, jos erotuomari jättää varoittamatta pelaajaa selkeässä tilanteessa tai varoittaa selvästi aiheettomasti (tai muu vastaavanlainen selkeä yksittäinen tilanne tai puutteellinen toiminta).

Arvosanaa on pudotettava 0.1, jos erotuomari varoittaa väärää pelaajaa. Jos joku muu erotuomariston jäsenistä puuttuu erotuomarin tekemään ratkaisuun ja korjaa sen välittömästi, pudotetaan arvosanaa 0.1.

Arvosanaa on pudotettava 0.2, jos erotuomari jättää tuomitsematta selvän rikkomuksen ja tilanteen jatkuessa tehdään maali. Jos maali tehdään suoraan ko. tilanteessa tuomitsematta jääneen selvän rikkomuksen seurauksena, on kyseessä selvä suurimerkityksellinen virhe.

Arvosanaa on pudotettava 0.2, jos erotuomari tuomitsee selvästi aiheettoman vapaapotkun ja se johtaa maalintekoon.

Arvosanaa on pudotettava 0.2, jos erotuomarin väärä ratkaisu johtaa välillisesti/epäsuorasti maalintekoon (esim. kulmapotkutuomio).

Arvosanaa on pudotettava 0.1, jos erotuomarin tilannejohtaminen vapaapotkun yhteydessä on selvästi puutteellista/heikkoa. Myös hyödyn väärä käyttäminen voi pudottaa arvosanaa 0.1.

Jos erotuomari muuttaa välittömästi ratkaisun rangaistuspotkusta epäsuoraksi vapaapotkuksi näyttelemisen takia (tai epäsuoran vapaapotkun rangaistuspotkuksi) muun erotuomariston neuvosta, ei tällä ole vaikutusta arvosanaan.

Välittömästi tarkoittaa välitöntä päätöstä ilman huomattavia reaktioita/protestointeja pelaajilta.

Tarkkailijan on otteluun liittyvän palautteen yhteydessä selvitettävä ratkaisuihin ja yhteistyöhön liittyvä oleellinen erotuomareiden välinen viestintä.

Arvosanan ollessa alle 7.7, tarkkailijan pitää raportissa selkeästi mainita kehitettävät osa-alueet erotuomarille tai avustavalle erotuomarille ja sisällyttää ne myös kirjalliseen raporttiin.

Puutteellisesti hoidetut oleelliset tapahtumat tulee käydä läpi pelin jälkeen suullisesti ja sen jälkeen mainita ne tarkasti kuvattuna minuuttien kera kirjallisessa raportissa.

Videomateriaalin käytöstä

Erotuomaritarkkailijan tulee tarkistaa ottelun kannalta muutama oleellinen/ratkaiseva tilanne tai erotuomarin ratkaisu videomateriaalia hyödyntäen, mikäli sellainen on saatavilla.

Tarkkailupalautteessa on viitattava tallenteen aikoihin merkittävien tapahtumien yhteydessä.

Laadunvalvonta

SPL:n Erotuomaritoiminto suorittaa tarkkailuraporttien suhteen laadunvalvontaa UEFA Referee Conventionin vaatimusten mukaisesti.

Laadunvalvonnan tavoitteena on nimensä mukaisesti taata raporttien laadullista riittävyttä ja samalla pyrkiä johdonmukaiseen toimintatapaan kaikkien tarkkailijoiden kesken. Laadunvalvontaa on esim. että:

- arvosana vastaa tekstiä ja päinvastoin
- ottelun kannalta oleellinen tapahtuma on huomioitu oikein
- raporttia pyydetään täydentämään

SPL:n Erotuomaritoiminto voi täydentää raporttia lisäkommenteilla.

Erotuomaritarkkailijan raportti

Erotuomaritarkkailija on myös erotuomarin kouluttaja ja valmentaja. Analyysinsä ja neuvojensa avulla tarkkailija auttaa erotuomaria kehittymään. Alla on ohjeistusta erotuomaritarkkailijan raportin täyttämiseen sekä näkökulmia auttamaan tarkkailijaa tunnistamaan erotuomarin vahvuuksia ja kehittämistä vaativia osa-alueita.

Yleiskuvaus ottelusta

Lyhyt kuvaus ottelun kulusta ja intensiteetistä. Tässä ei kohdassa ei odoteta otettavan kantaa erotuomariston ratkaisuihin.

Palloliiton merkinnät

Tämä kohta on varattu vain Palloliiton erotuomaritoiminnon merkinnöille.

Rikelinja, päätökset, johtaminen ja hyödyn käyttö

Osiossa arvioidaan pelin hallintaa ja tuomitsemista henkilökohtaisten rangaistusten ulkopuolella.

Olivatko erotuomarit ennakoivia? Pystyivätkö he puheella johtamaan ottelua? Tunnistivatko he muutokset pelin ilmapiirissä ja reagoivatko he siihen sopivilla työkaluilla? Toimivatko he uskottavasti ja saivat ratkaisut myytyä joukkueille?

Oliko ottelun rikelinja sopivasti valittu ja noudatettiin sitä johdonmukaisesti?

Oliko hyödyn käyttö onnistunutta?

Henkilökohtaiset rangaistukset

Osiossa arvioidaan henkilökohtaisten rangaistusten onnistumista.

Tulivatko henkilökohtaiset rangaistukset oikeista tilanteista? Oliko niiden käyttö johdonmukaista? Mikä oli henkilökohtaisten rangaistusten vaikutus ottelun hallintaan?

Miten teknisten alueiden hallinta onnistui?

Selkeä virhe varoitusten antamisessa johtaa siihen, että osa-alueesta merkitään korkeintaan "tydyttävä".

Liikkuminen, sijoittuminen ja näytöt

Tilanne-etäisyys: Joutuuko erotuomari tekemään ratkaisuja kaukaa? Liikkuuko hän aktiivisesti hyökkäyksen perään ollessaan taaempi erotuomari?

Päätyrajan valvonta: Liikkuuko erotuomari aktiivisesti päätyyn asti?

Rintamasuunta: Säilyttääkö erotuomari rintamasuunnan mahdollisimman hyvin kohden kenttää?

Erikoistilannesijoittuminen: Onko sijoittuminen erikoistilanteissa valvonnan kannalta tehokasta?

Näytöt: Käyttääkö erotuomari sääntökirjan kuvien mukaisia näyttöjä?

Yhteistyö

Erotuomareiden toiminnan ja ratkaisujen yhteneväisyys? Haastavat ratkaisut, haettiinkö tarvittaessa apuja kollegalta? Pelikentän jakaminen erotuomareiden kesken (toiminta- ja vaikutusalue). Liikkumisen ja diagonaalinvaihtojen onnistuminen ja sujuvuus.

Kolmas erotuomari

Lyhyt arvio kolmannen erotuomarin toiminnasta (mikäli sellainen ottelussa oli).

Vahvuudet ja kehitettävät osa-alueet

Kummallekin erotuomarille 1-3 vahvuutta sekä kehitettävää osa-aluetta. Näiden tulisi olla jollakin tavoin mainittu raportissa jo aiemmin. Kaikkia kolmea ei ole välttämätöntä löytää.

Lisätietoja tai erityisiä tilanteita

Vapaa kenttä, johon voi kuvailla ottelun merkittäviä tilanteita. Jos ottelusta on käytössä videotallenne, ei tilanteiden kuvaamisen tarvitse olla tarkkaa tai yksityiskohtaista. Ilman tallennetta kuvailun on oltava hieman laajempaa.

Ei ole tarpeen kuvailla jokaista vapaapotkuratkaisua, vaan ottelun ja erotuomarin toiminnan arvioinnin kannalta tärkeimmät tapahtumat.

Tilanteiden aikoihin on hyvä viitata muualla palautteen tekstissä.